

MARIESTAD

Förskolans miljöprogram

samt checklista för

Miljöbaggen

Antagen BUN 2012-06-20

Reviderad av ledningsgruppen för förskolans miljöarbete 2014-06-16

Förskolornas miljöprogram

Förskolornas miljöprogram är till för att inspirera och vägleda arbetet med miljö och hållbar utveckling. Mariestad är del i biosfärområdet Vänerskärsgården med Kinnekulle och därför är samspelet mellan människa och miljö en viktig del i förskolans arbete. Skrivningarna om miljö och hållbar utveckling i Lpfö 98 (rev 2010) är utgångspunkt för miljöprogrammet. Miljöprogrammet har även bärighet på nationella och lokala miljömål.

Miljöprogrammet ska användas integrerat i verksamheten, målen ska vara förankrade hos personalen och arbetet ska ske i samverkan och i delaktighet från barnen. Miljöprogrammet ska vara levande och uppdateras en gång per år, eller vid behov. Miljökontaktperson samlar in synpunkter och nya idéer från personalen och lämnar det vidare till Miljögruppen för förskolan. Denna arbetsgrupp består idag av miljökontaktpersoner från förskolorna, förskolechef, representant från kostenheten, chef för förskola och kommunens miljöstrateg.

Utdrag ur Lpfö 98 (rev 2010)

Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska prägla förskolans verksamhet. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnas sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Verksamheten ska hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö både i nutid och i framtid. Verksamheten ska ge utrymme för barnens egna planer, fantasi och kreativitet i lek och lärande såväl inomhus som utomhus. Utomhusvistelsen bör ge möjlighet till lek och andra aktiviteter både i planerad miljö och i naturmiljö.

Förskolan ska sträva efter att varje barn:

- utvecklar sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen
- har respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö
- utvecklar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor och natur och samhälle påverkar varandra
- utvecklar förståelse för naturvetenskap och samband i naturen, liksom sitt kunnande om växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen
- ges möjligheten att förstå hur egna handlingar kan påverka miljön

Övriga mål för förskolorna i Mariestads kommun

Mariestad ett internationellt modellområde för hållbar utveckling (Vision Mariestad 2030).

Minskad elanvändning (Energi- och klimatplan).

Effektivare energianvändning (Ett grönt och skönt MTG – energieffektiviseringsstrategi).

Minskade koldioxidutsläpp från transporter (Energi- och klimatplan).

Ökad hälsa bland barn och personal (Folkhälsomål).

Sunda och säkra miljöer och produkter (Miljömål och Folkhälsomål).

Ökad återvinning och återanvändning samt minskade avfallsmängder (Miljömål och Avfallsplan).

Utmärkelse

För att miljöprogrammet lättare ska implementeras i verksamheterna finns möjligheten att arbeta efter en checklista. När 18 kriterier, utöver de obligatoriska, har uppnåtts kan förskolan få Mariestads kommuns utmärkelse Miljöbaggen. Ansökan för utmärkelsen görs digitalt till miljobaggen@mariestad.se senast 1/3 varje år. Återansökan kan sedan göras årligen.

Checklista för Miljöbaggen

För att få utmärkelsen Miljöbaggen ska minst 18 stycken kriterier vara uppfyllda utöver de obligatoriska kriterierna (i **fet stil**).

Ja, sätt kryss

Övergripande

1. **Varje år görs uppföljning och utvärdering av arbetet.**
2. **Miljöarbetet tas upp vid varje APT.**
3. **Vi har en miljökontaktperson.**
4. **All personal är involverad i arbetet.**
5. **Rutin finns för hur ny personal ska informeras om miljöarbetet.**

Energi

Vi hushållar med energi genom att vi:

6. **Involverar barnen i arbetet med att spara energi.**
7. Prioriterar energieffektiv utrustning vid inköp.
8. Inventerar lokalerna årligen för att få en bild över vad som drar energi.
9. Ser till att elektrisk utrustning används på rätt sätt och stängs av när den inte används.
10. Släcker belysning när inte utrymmen används.
11. Kontrollerar regelbundet kranar och likande för att undvika läckage.
12. Ser till att vi har rätt inomhustemperatur.
13. Vädrar på ett effektivt sätt.
14. Torkar kläder så energieffektivt som möjligt.

Natur och miljö

Vi uppmärksammar och utvecklar vårt arbete med natur och miljöfrågor genom att vi:

15. **Ger möjlighet till att varje barn utvecklar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra samt utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen.**
16. **Ser till att barnen har en aktiv roll i miljöarbetet som finns med i den dagliga verksamheten.**
17. Är ute varje dag.
18. Främjar intresset och kunskapen och vårt samspel med naturen.
19. Utvecklar vistelsen i närmiljö och naturmiljö.
20. Odlar i trädgårdsland eller i krukor.
21. Samtalar med barnen om att inte skräpa ner.
22. Medverkar i olika kampanjer, utbildningar och tar del av material inom miljö- och hållbarhetsområdet.
23. Samarbetar med andra förskolor kring miljö- och hållbarhetsfrågor.
24. Regelbundet informerar föräldrarna om förskolans miljöarbete.
25. Är med i Grön Flagg.

Material och produkter

Vi hushållar med resurser och minskar miljöpåverkan genom att vi:

26. **Gör inköp efter gällande avtal.**
27. **Minskar inköp och förbrukning av papper och pappersprodukter.**
28. **Har en aktuell kemikalielista i vår egenkontrollpärm.**
29. Handskas med kemikalier och kemiska produkter på ett sådant sätt att inte människa eller miljö tar skada.
30. Alltid väljer miljömärkta rengöringsmedel samt doserar rätt.
31. Ser till att våra leksaker inte är farliga för barn eller miljö.

Avfall och återvinning

Vi arbetar för ett energisnålt kretslopp genom att vi:

32. **Ser till att barnen är delaktiga i arbetet med avfallshantering och återvinning.**
33. Känner till Avfallstrappan och Regler kring avfallshantering.
34. När avfall uppkommer sorterar vi vårt avfall i följande fraktioner:
- tidningar
 - pappersförpackningar
 - metallförpackningar
 - plastförpackningar
 - kartong och wellpapp
 - glas
 - farligt avfall
35. Komposterar frukt- och grönsaksavfall alternativt sorterar ut matavfall.
36. Ökar kunskapen om avfallets kretslopp.

Livsmedel, livsstil och hälsa

Vi utvecklar det förebyggande arbetet med friskvård och hälsa genom att vi:

37. **Involverar barnen i arbetet med att öka kunskapen om sambandet mellan mat, livsstil och hälsa.**
38. **Ser till att skolmaten ingår i vårt arbete med miljö och hälsa.**
39. **Följer sockerpolicyn.**
40. **Arbetar förebyggande med att skydda barnen mot starkt solljus.**
41. Har regelbundna kostråd.
42. Arbetar för ökad användning av säsongsbetonade/ ekologiska/närproducerade livsmedel.
43. Arbetar för mer vegetarisk kost.
44. Arbetar förebyggande mot buller.
45. Arbetar med att barnens måltider ska vara trevliga och stressfria.

Transporter

Vi främjar hållbara transporter genom att vi:

- 46. **Känner till och följer kommunens regler för resor och transporter.**
- 47. **Samåker vid resor i tjänsten.**
- 48. Går, cyklar eller åker kollektivt i möjligaste mån till jobbet.
- 49. För en dialog kring hållbara transporter med föräldrarna.

Övrigt

- 50. Arbetar er verksamhet med något annat inom miljö- och hållbar utveckling som inte finns med ovan? Beskriv nedan:

Under den kommande tiden är våra utvecklingsområden: (ange kortfattat minst tre saker):

Exempel på arbete med miljö- och hållbar utveckling i vår verksamhet vi vill lyfta fram är:

Förskolans namn:

Kontaktperson:

Antal uppfyllda kriterier:

Genomgång av kriterierna gjorda av:

Datum och plats:.....

Maila ansökan till miljobaggen@mariestad.se senast 1/3.

